

*Załącznik
do Uchwały nr XX/161/2016
Rady Powiatu Myślenickiego
z dnia 20 kwietnia 2016 roku*

**PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE MYŚLENICKIM
NA LATA 2016-2018**

Myślenice 2016

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. Podstawa prawna.....	4
II. Charakterystyka i diagnoza rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Myślenickim	4
III. Limit rodzin zastępczych na lata 2016-2018.....	8
IV. Charakterystyka i diagnoza instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Myślenickim	8
V. Usamodzielnienie	10
VI. Cele i kierunki działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2016 - 2018.....	11
VIII. Źródła finansowania	13
IX. Realizatorzy i partnerzy programu.....	13
X. Ewaluacja i monitoring programu	14
XI. Spis tabel, wykresów	15

WSTĘP

Rodzina stanowi wyjątkowe i niepowtarzalne środowisko dla rozwoju dziecka, tak w obszarze fizycznym, jak i psychicznym oraz społecznym. Jednakże dzieje się tak wówczas, gdy realizuje ona prawidłowo przypisane jej funkcje, zwłaszcza w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Zachodzące w ostatnich latach zmiany społeczne nie pozostają bez wpływu na funkcjonowanie rodzin oraz możliwości zaspokajania przez nich potrzeb dzieci. Wiele rodzin w realizacji swoich zadań wymaga wsparcia, również instytucjonalnego. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa przede wszystkim na jednostkach samorządu terytorialnego. Zakres tych działań oraz kompetencje samorządów reguluje przede wszystkim ustawa z dnia 09 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2015 poz.332 z późn.zm.).

Wśród zadań przypisanych powiatowi wymienia się m.in. organizację pieczy zastępczej, która sprawowana jest w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania w przez rodziców. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie pieczy rodzinnej (rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka) oraz instytucjonalnej (placówki opiekuńczo- wychowawcze).

Wśród najczęściej występujących przyczyn umieszczenia dzieci w różnych formach pieczy wymienić należy: chorobę alkoholową rodziców, przemoc psychiczną i fizyczną, ale szczególnie niewydolność wychowawczą rodziców.

Ustawa zobowiązuje również powiaty do opracowania i realizacji programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Przedstawiony poniżej Program jest kontynuacją poprzedniego („Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myślenickim na lata 2013-2015) i obejmuje kolejny 3-letni okres tj. lata 2016-2018 Dokument opracowany na bazie dotychczasowych doświadczeń, uwzględnia m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej. Cele i zadania określone w niniejszym Programie, zostały sformułowane na podstawie oceny upływającego okresu programowania oraz analizy zagrożeń środowisk biologicznych. Określenie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej pozwoliło na wytyczenie koniecznych do realizacji kierunków działań, w poszczególnych latach. W programie położono nacisk na zadania wynikające z ustawy oraz na działania profilaktyczne i międzyinstytucjonalną współpracę, których celem jest wyposażenie rodzin i wychowanków w kompetencje pozwalające im w przyszłości na samodzielne funkcjonowanie poza systemem pomocy społecznej.

Niniejszy Program ma na celu przede wszystkim wspomaganie i wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej oraz jej rozwój, a także pomoc usamodzielniającym się wychowankom oraz podnoszenie poziomu usług świadczonych przez instytucjonalną pieczę zastępczą.

I. Podstawa prawna

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest w szczególności, art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który wskazuje, że do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Działania w zakresie pieczy zastępczej realizowane są w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm);
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. z 2015r. poz. 2082 z późn. zm.)
- Ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015r. poz. 1445, z późn.zm.)
- Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015, poz. 163 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. nr 292, poz. 1720).

W myśl art. 190 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Starosta Myślenicki wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach jako Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej (ORPZ) Zarządzeniem Nr 122/2011 z dnia 10 listopada 2011 r.

II. Charakterystyka i diagnoza rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Myślenickim.

Dzieci, które nie mają możliwości wychowywać się w swoich rodzinach biologicznych postanowieniem sądu mogą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Najbardziej pożądaną formą pieczy zastępczej jest forma rodzinna, z uwagi na możliwość stworzenia warunków opieki i wychowania najbardziej zbliżonych do rodziny naturalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka. Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione, które tworzą małżonkowie lub osoba będąca wstępnym lub rodzeństwem dziecka, niezawodowe i zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne. Rodziny niezawodowe, zawodowe oraz rodzinne domy dziecka tworzą małżeństwa lub osoby niepozostające

w związku małżeńskim, niebędące wstępnyymi lub rodzeństwem dziecka. W rodzinach zawodowych i niezawodowych możliwe jest umieszczenie do trójki dzieci, natomiast w rodzinnych domach dziecka – ośmioro. Przekroczenie ww. limitów jest możliwe w razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, jednakże musi odbyć się to za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka i po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Poza podstawowym, wyżej wymienionym podziałem rodzin zastępczych, można wyróżnić jeszcze rodziny pomocowe, które w sytuacjach kiedy rodziny zastępcze nie będą w stanie czasowo sprawować opieki nad umieszczonymi dziećmi, przejmą nad nimi opiekę.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w 32 rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało łącznie 53 dzieci. Najczęściej występującymi formami pieczy zastępczej są rodziny zastępcze niezawodowe i spokrewnione. Jest to bardzo naturalne, ponieważ w przypadku konieczności zabezpieczenia dziecka w środowisku zastępczym najpierw poszukuje się osób spełniających warunki do sprawowania funkcji rodziny zastępczej wśród osób najbliższych dziecku tj. dziadków, rodzeństwa, wujostwa. Większość bowiem obecnie funkcjonujących rodzin niezawodowych powstało w wyniku zmiany klasyfikacji rodzinnej pieczy zastępczej, przed wejściem w życie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osoby te pełniły wobec powierzonego dziecka funkcję rodziny spokrewnionej. W latach 2013-2014 w naszym powiecie funkcjonował nadto 1 rodzinny dom dziecka, który z początkiem 2015 roku uległ przekształceniu w rodzinę zastępczą zawodową. Na koniec roku 2015 na terenie powiatu były 3 rodziny zastępcze zawodowe.

Niepokojącym zjawiskiem jest jednak brak kandydatów do tworzenia rodzin zastępczych zawodowych. W związku z tym istnieje konieczność kontynuacji realizowanych działań wspierających rodzicielstwo zastępcze, a także przeprowadzanie kampanii społecznych mających na celu pozyskiwanie kandydatów do pełnienia tej funkcji. Podział rodzin zastępczych z wyodrębnieniem na poszczególne lata obrazuje tabela nr 1.

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w latach 2013-2015 (stan na dzień 31 grudnia)

Rok	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodzinny dom dziecka	Rodziny zastępcze zawodowe	Ogółem rodziny zastępcze
2013	18	19	1	2	40
2014	16	16	1	2	35
2015	14	15	0	3	32

Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Z poniższego zestawienia (tabela nr 2) wynika, iż w powiecie myślenickim najwięcej dzieci pozostaje w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Na przestrzeni 3 lat widoczny jest nieznaczny spadek ogólnej liczby dzieci pozostających w rodzinach zastępczych zawodowych, co po części wynika z konieczności dostosowania liczby dzieci w rodzinach zastępczych do wymogów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którą w zawodowych i niezawodowych rodzinach zastępczych nie może

przebywać więcej niż 3 dzieci, ale też z faktu, że często dzieci trafiają tam w trybie interwencyjnym a potem sąd reguluje ich sytuację w inny sposób

Tabela nr 2. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie myślenickim w latach 2013-2015 (stan na dzień 31 grudnia)

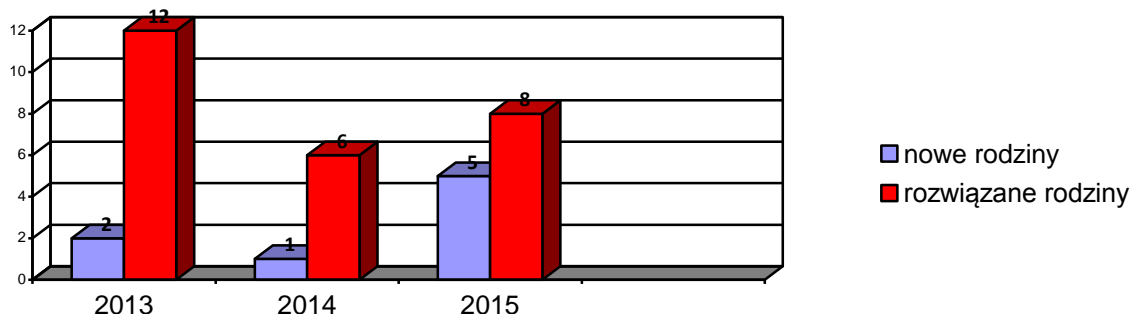
Rok	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych	Liczba dzieci w rodzinnym domu dziecka	Liczba dzieci ogółem
2013	26	27	10	6	69
2014	22	22	7	5	56
2015	26	21	6	0	53

Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Analizując dane można wysunąć wniosek, iż w okresie trzech ostatnich lat zmalała nie tylko liczba rodzin zastępczych, ale także liczba dzieci w nich umieszczonych, na co wpływają m.in.:

- powrót małoletnich pod opiekę rodziców biologicznych
- regulowanie sytuacji prawnej dzieci i ich adopcja
- zmiana formy pieczy zastępczej.
- usamodzielnienia wychowanków z rodzin zastępczych,

Wykres nr 1. Rodziny zastępcze powstałe i rozwiązane w latach 2013 – 2015.

Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Liczba rodzin zastępczych jest uzależniona od ilości osób, którzy chcą podjąć się tej trudnej roli, stąd też Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi stałą kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze i pozyskiwanie kandydatów do pełnienia tej funkcji. Kandydaci na rodzinę zastępczą po przejściu wstępnej kwalifikacji, odbywają obowiązkowe szkolenie. Bardzo mało jest jednak osób chętnych do założenia rodziny zastępczej. Nadto nie wszystkie osoby, które spełniają prawne warunki bycia rodziną zastępczą zostają zakwalifikowane na szkolenie. Często jednym z czynników jest niewłaściwa motywacja do bycia rodzicem zastępczym, która mylona jest z funkcją rodziny adopcyjnej, jak również niechęć do kontaktów z rodzicami biologicznymi dziecka. W latach 2013-2015 organizator

rodzinnej pieczy zastępczej prowadził postępowanie wobec 27 kandydatów do pełnienia w/w funkcji. W roku 2013 i 2014 wydanych zostało łącznie 5 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla rodzin zastępczych niezawodowych natomiast w samym roku 2015 wydano tylko 3 zaświadczenia kwalifikacyjne na niezawodowe rodziny zastępcze (w tym 1 małżeństwo). Spośród wszystkich kandydatów aż 10 nie spełniało wymogów formalnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do pełnienia roli rodzica zastępczego. Nadto 2 kandydatów zrezygnowało z pełnienia takiej funkcji wobec dziecka na rzecz wyłącznie opieki prawnej. Zdarza się jednak, iż mimo negatywnych opinii ORPZ na temat kandydata, sąd ustanawia go rodziną zastępczą.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie stara się, aby rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu Myślenickiego odczuwały duże wsparcie ze strony ORPZ. Poprzez zapewnienie systematycznych szkoleń, spotkań grup wsparcia dąży się do dobrego przygotowania do codziennej, ciężkiej i wyczerpującej pracy, ale również przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym. W analizowanym okresie organizowano warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców zastępczych oraz udzielano wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i prawnego. Prowadzono grupy wsparcia, a w sytuacjach tego wymagających zapewniano rodzinom możliwość skorzystania z superwizji. Nadto rokrocznie PCPR podkreśla olbrzymi wkład pracy rodzin zastępczych na organizowanej konferencji/seminarium z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Prowadzona jest współpraca z jednostkami pomocy społecznej i asystentami rodziny w celu zwiększenia szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego, efektem czego był powrót 8 wychowanków pod opiekę rodziców biologicznych (w 2013 i 2014 po czworo podopiecznych). Duży nacisk kładzie się na podtrzymywanie więzi rodzinnych małoletnich z rodziną naturalną. Spotkania rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w rodzinach niezawodowych i zawodowych organizowane są w siedzibie PCPR. Jest to podyktowane koniecznością zagwarantowania bezpieczeństwa dzieciom podczas spotkań, jak również poszanowaniem prywatności rodzin zastępczych. W spotkaniach tych rzadko uczestniczą osoby trzecie (nadzorujące przebieg spotkania), gdyż pomieszczenie, w którym odbywają się kontakty jest monitorowane. Brak osób obcych pozwala na stworzenie atmosfery sprzyjającej nawiązywaniu więzi.

Rodzinom zastępczym udziela się także pomocy w realizacji zadań w formie zapewnienia wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31.12.2015 r. opiekę nad rodzinami zastępczymi w powiecie myślenickim sprawowało 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 2 pracowników PCPR wykonujących obowiązki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na koniec roku 2015 10 rodzin było objętych pomocą koordynatora. Zgodnie z przyjętą praktyką koordynator rodzinnej pieczy zastępczej pozostaje w stałym kontakcie osobistymi i telefonicznym z rodziną zastępczą (spotkania w domu rodziny odbywają się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące). Na podstawie dokonanej przez siebie diagnozy oraz zgłoszonych przez rodzinę zastępczą potrzeb, obejmuje ją wsparciem i udziela pomocy. Przygotowywany jest plan pomocy dziecku, który w razie potrzeby jest potem modyfikowany. Koordynator pozostaje również w stałym kontakcie

z sądem, instytucjami oświatowymi, placówkami medycznymi i innymi osobami bądź instytucjami współpracującymi z rodziną zastępczą.

III. Limit rodzin zastępczych na lata 2016-2018

Art. 180 pkt1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek zaplanowania i określenia corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. Aktualnie na terenie powiatu funkcjonują 3 rodziny zastępcze zawodowe.

Dostrzega się konieczność sukcesywnego zwiększania ilości rodzin zastępczych zawodowych. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej w okresie ostatnich trzech lat i uwzględniając realne możliwości finansowe ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2016-2018 w następujący sposób:

Rok	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych
2016	Do 4
2017	Do 5
2018	Do 7

IV. Charakterystyka i diagnoza instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Myślenickim.

W przypadku niemożności wychowywania się dziecka w rodzinnych formach pieczy zastępczej następuje jego umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W powiecie myślenickim funkcjonuje placówka opiekuńcza-wychowawcza typu socjalizacyjnego. Prowadzenie placówki powierzono, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w trybie konkursowym Stowarzyszeniu SIEMACHA. Placówka przeznaczona jest dla dzieci od 12r.ż. i funkcjonuje ona pod nazwą SIEMACHA Spot 24/7. Celem placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania oraz zaspakajanie niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych, emocjonalnych, społecznych, religijnych, a także zapewnienie kształcenia w ramach realizacji metody „indywidualnych planów pracy z dzieckiem i rodziną”. Po dokonaniu dogłębnej analizy sytuacji dziecka i jego rodziny, sporządzony zostaje, a następnie realizowany indywidualny plan pracy z dzieckiem i rodziną zmierzający do osiągnięcia jednego z trzech celów: reintegracji dziecka z rodziną, znalezienia dla dziecka trwałego miejsca w środowisku rodziny zastępczej lub adopcyjnej, usamodzielnienia. Ilość dzieci w placówce SIEMACHA Spot w ostatnich trzech latach ilustruje tabela nr 3.

Tabela nr 3. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu myślenickiego w latach 2013-2015 (narastająco) oraz średnie miesięczne wydatki

rok	Liczba dzieci	Średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Siemacha Spot
2013	16	3.074,96
2014	12	3.058,41
2015	16	2.913,51

Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Dzieci umieszczone w placówce mają umożliwiony bezpośredni lub telefoniczny kontakt z rodzicami biologicznymi. Rodziny biologiczne w miarę możliwości biorą również udział w organizowanych na terenie placówki uroczystościach i świętach. Wychowankowie są przygotowywani przez wychowawców, specjalistów do usamodzielnienia, poprzez włączanie ich we wszystkie codzienne domowe i gospodarcze czynności, przeprowadzanie treningu ekonomicznego czy też planowanie dalszej drogi życiowej. Sukcesem kadry placówki na przestrzeni trzech ostatnich lat, był powrót pod opiekę rodziców biologicznych 4 wychowanków.

Zdarzało się, że w okresie ubiegłych trzech lat dzieci umieszczane były również w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza terenem powiatu. Z przedstawionych poniżej danych (tabela nr 4) wynika, że liczba dzieci umieszczonych w placówkach poza powiatem, od roku 2013 sukcesywnie ulega spadkowi.

Tabela nr 4. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem myślenickim w latach 2013-2015 (narastająco)

rok	Liczba dzieci	Roczny koszt utrzymania dzieci w placówkach poza powiatem
2013	38	1 261 633
2014	29	1 241 904
2015	22	790 403

źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Koszty utrzymania małoletnich w placówkach w porównaniu do kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych są znacznie wyższe. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest różny, zależy od rodzaju placówki i podmiotu prowadzącego.

Z uwagi na duże koszty utrzymania małoletnich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza terenem powiatu oraz nadal liczne postanowienia Sądu w sprawie

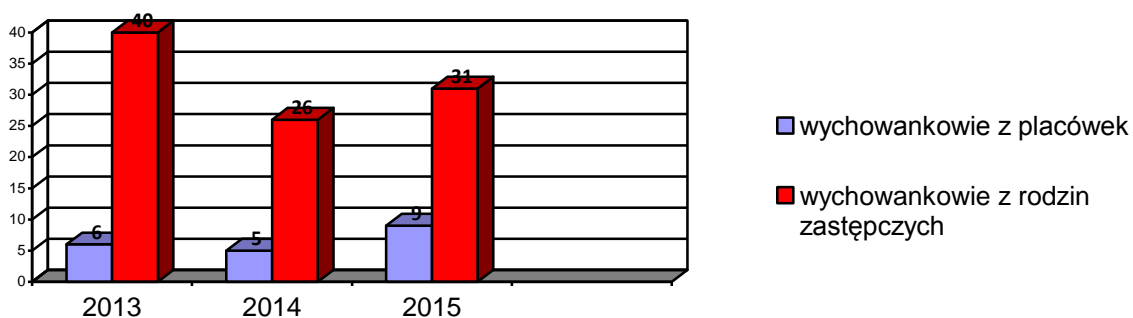
kierowania małoletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych, na terenie Powiatu Myślenickiego w najbliższych latach zakłada się uruchomienie rodzinnego Domu Dziecka.

V. Usamodzielnienie

Dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, po uzyskaniu przez nich pełnoletności Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje następujące formy pomocy:

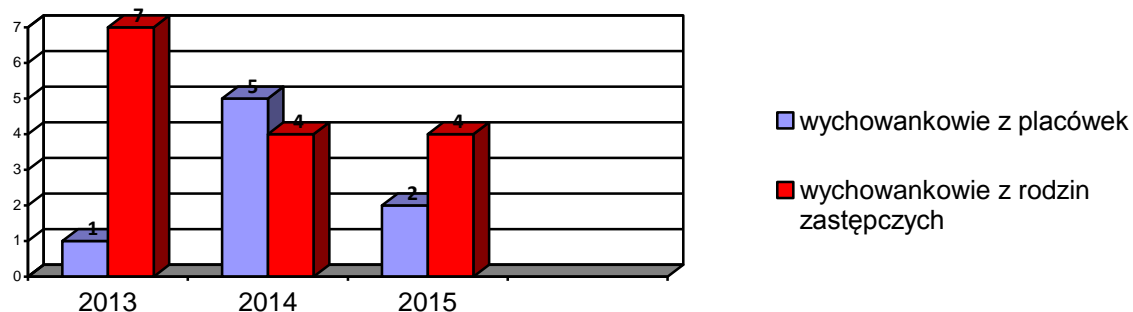
1. pieniężną na kontynuowanie nauki,
2. pieniężną na usamodzielnienie,
3. rzeczową na zagospodarowanie,
4. pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia,
5. zapewnianie pomocy prawnej i psychologicznej

Wykres nr 2. Usamodzielniający się wychowankowie pobierający pomoc na kontynuowanie nauki w okresie 2013 – 2015.

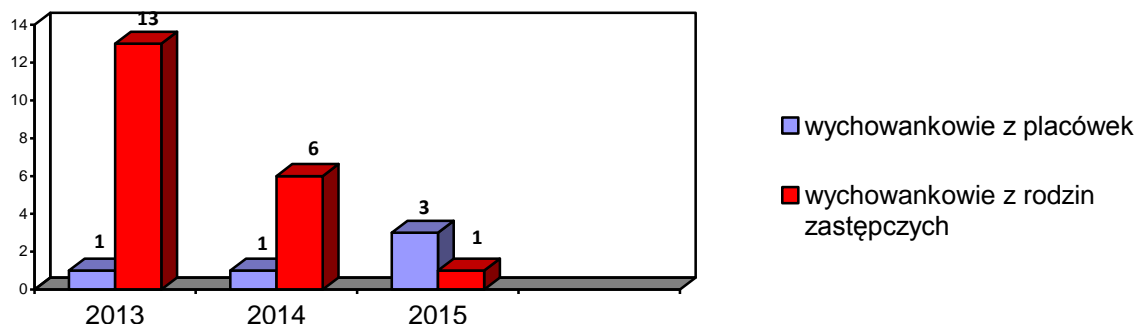
Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Wykres nr 3. Usamodzielniający się wychowankowie pobierający pomoc na usamodzielnienie w okresie 2013 – 2015.

Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Wykres nr 4. Usamodzielniający się wychowankowie pobierający pomoc na zagospodarowanie w okresie 2013 – 2015.

Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

Tabela nr . Finansowanie pomocy dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Rodzaj pomocy	2013	2014	2015
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	166 228,80	177 871,72	159 130,16
Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie	35 696,05	37 929,00	28 032,00
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie	30 200,00	11 000,00	5 999,30

Źródło: Dokumentacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach

VI. Cele i kierunki działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2016 - 2018

Cel Główny:

Głównym celem programu na lata 2016-2018 w Powiecie Myślenickim będzie tworzenie warunków do rozwoju systemu pieczy zastępczej, z ukierunkowaniem na rozwój form rodzinnych, wspomaganych formami instytucjonalnymi, jak również tworzenie warunków do udzielania kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie działań na rzecz powstawania profesjonalnych form rodzinnej pieczy zastępczej (rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka)
  - podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat rodzicielstwa zastępczego poprzez plakaty, ulotki, informacje w lokalnej prasie i w Internecie,

- organizację konferencji/seminarium z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego propagujących ideę rodzicielstwa zastępczego,
  - organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
2. Wsparcie dla funkcjonujących rodzin zastępczych oraz ich podopiecznych z terenu powiatu myślenickiego oraz zintensyfikowanie dotychczas prowadzonych działań
- kontynuacja Grup Wsparcia dla rodzin zastępczych, dających możliwość wymiany poglądów, doświadczeń i integracji,
  - organizowanie szkoleń mających na celu doskonalenie kompetencji wychowawczych i opiekuńczych dla funkcjonujących już rodzin zastępczych,
  - rozwijanie kolejnych form wsparcia dla rodzin zastępczych,
  - organizowanie i udzielanie specjalistycznego poradnictwa w tym pedagogicznego, psychologicznego i prawnego,
  - sukcesywne obejmowanie rodzin zastępczych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
  - współpraca rodziny zastępczej i koordynatora pieczy zastępczej z asystentem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz reintegracji rodziny biologicznej ,
  - organizowanie zespołów ds. oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej,
  - współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym w Krakowie na rzecz poszukiwania rodzin przysposabiających dla dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
3. Poprawa funkcjonowania społecznego i zawodowego osób opuszczających pieczę zastępczą
- wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w uzyskaniu kwalifikacji zawodowych poprzez wypłacanie świadczeń na kontynuowanie nauki,
  - wsparcie osób opuszczających pieczę zastępczą w podnoszeniu kompetencji społecznych,
  - umożliwienie dostępu osobom opuszczającym pieczę do poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego i socjalnego funkcjonującego w strukturach PCPR,
  - wsparcie rzeczowe i finansowe usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej,
  - pomoc w opracowywaniu programów usamodzielnień wychowanków rodzin zastępczych i placówek, czuwanie nad ich realizacją, modyfikacja i dostosowanie do aktualnych potrzeb,
  - realizacja projektów dofinansowywanych z UE związanych z wyrównywaniem szans wchodzenia w dorosłe życie,
  - pomoc w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy dla wychowanków pieczy zastępczej,

- dążenie do utworzenia grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków.
4. Podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną zastępczą, naturalną, młodzieżą i dziećmi
    - uczestnictwo pracowników PCPR, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w szkoleniach z zakresu problematyki rodzinnej,
    - przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadry, kontynuacja superwizji dla pracowników zespołów ds. pieczy zastępczej,
    - usprawnienie współpracy między instytucjami, organizacjami i urzędami w zakresie pracy z rodziną zastępczą na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,
  5. Rozwój instytucjonalnych form pomocy dziecku i rodzinie
    - kontynuacja działań w procesie uruchomienia kolejnej placówki całodobowej na terenie powiatu myślenickiego,
    - umożliwienie kadrze wychowawczej Siemacha Spot 24/7 uczestnictwo w organizowanych przez PCPR szkoleniach, warsztatach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,

VIII. Źródła finansowania

Źródłami finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2016-2018 będą środki finansowe pochodzące:

- z budżetu Powiatu Myślenickiego,
- ze środków otrzymanych z budżetu MPiPS,
- ze środków samorządów gminnych,
- ze środków uzyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- z dotacji celowych.

IX. Realizatorzy i partnerzy programu

Głównym realizatorem programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach, które zostało wyznaczone na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Myślenickim.

Dla osiągnięcia zamierzonego celu programu oraz realizacji zaplanowanych kierunków działań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracować będzie z:

1. Administracją samorządową;
2. Ośrodkami Pomocy Społecznej;
3. Powiatowym Urzędem Pracy;
4. Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi;
5. Placówkami Oświatowymi;
6. Samorządem Województwa, Urzędem Wojewódzkim – Wydział Polityki Społecznej, Urzędem Marszałkowskim, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej (ROPS),

7. Sądami Rejonowymi
8. Zespołem Rodzinnych Kuratorów Sądowych – kuratorami zawodowymi i społecznymi
9. Zakładami Opieki Zdrowotnej
10. Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach
11. Lokalnymi mediami
12. Komendą Powiatową Policji w Myślenicach
13. Dzieci Które Kochacie Fundacja ARCHON+
14. Stowarzyszeniem SIEMACHA i placówką Spot SIEMACHA 24/7 w Lubniu
15. Młodzieżowym Centrum Kariery z siedzibą w Myślenicach

X. Ewaluacja i monitoring programu

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2016-2018 będzie realizowany na terenie Powiatu Myślenickiego w 9 gminach. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, od roku 2016 i będzie kontynuowane do 2018 roku włącznie. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej. Za realizację odpowiedzialne będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach. Program ma charakter otwarty i w zależności od pojawiających się potrzeb oraz możliwości finansowych w zakresie pieczy zastępczej może ulec zmianie. Monitoring programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji na temat realizacji kierunków działań ujętych w programie. Informacje te będą przedkładane w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

XI. Spis tabel, diagramów, histogramów

Spis Tabel:

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w latach 2013-2015 (stan na dzień 31 grudnia)	5
Tabela 2. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Myślenickim w latach 2013-2015 (stan na 31 grudnia)	6
Tabela 3. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Myślenickiego w latach 2013-2015 (stan narastająco)	9
Tabela 4. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Powiatem Myślenickim w latach 2013-2015	9
Tabela 5. Finansowanie pomocy dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej	11

Spis Wykresów:

Wykres 1. Rodziny zastępcze powstałe i rozwiązane w latach 2013-2015	6
Wykres 2. Usamodzielniający się wychowankowie pobierający pomoc na kontynuowanie nauki w okresie 2013-2015	10
Wykres 3. Usamodzielniający się wychowankowie pobierający pomoc na usamodzielnienie w okresie 2013-2015	10
Wykres 4. Usamodzielniający się wychowankowie pobierający pomoc na zagospodarowanie w okresie 2013-2015	11